

Større skriftlig opgave

Større skriftlig opgave har forkortelsen SSO. Det er en individuel eksamensopgave, som du kan skrive i 1-3 fag, hvor mindst ét skal være på B-niveau. Det særlige ved denne opgave er:

- Du skal selv finde fag, emne og materiale
- Du har en eller flere vejledere
- Du har en uge fri til selve skriveprocessen
- Opgaven bliver vurderet af både din vejleder og en censor

Arbejdsprocessen med større skriftlig opgave adskiller sig fra hverdagens opgaver ved, at du selv skal være aktiv og opsøgende inden selve skriveugen både mht. emne, materialer, og hvordan du vil bruge din(e) vejleder(e). I skriveugen arbejder du alene med opgaven. Du har stadig adgang til vejledning i skriveugen, men din vejleder må ikke læse din opgave. For at overskue hele arbejdsprocessen kan du se et eksempel på et milepælsskema, der viser, hvornår det er vigtigt at fokusere på materialesøgning, læsning, brug af vejleder og skriveproces. Fordelen er, at du hele tiden ved, hvor du er, og hvordan du kommer videre i arbejdsprocessen. Ifølge læreplanen skal du have valgt fag og emne seks uger, før selve skriveugen finder sted.

Milepælsskema

Introduktion	Skolen orienterer om SSO, herunder de formelle krav.
	Tal med dine faglærere om mulige emner til opgaven.
	Materialesøgning og overblikslæsning.
	Formuler et formål med opgaven. Lav en foreløbig litteraturliste, som du kan fremlægge for dine faglærere.
	Gør dig klart, hvad du kan/vil bruge dine faglærere til, og lav nogle klare aftaler med dem.
	Seks uger før skriveugen: Bindende valg af fag og område. Blanket underskrives og afleveres på skolens kontor. Tildeling af faglærere som dine vejledere.
	Supplerende materialesøgning. Nærlæsning af materiale. Tag notater for at huske og finde det igen.
	Sortering af dit materiale og endelig afgrænsning af emne.
Skriveuge	Møde med vejledere om afgrænsning af emne, materiale og spørgsmål om arbejdsprocessens forløb.
	Lav en tidsplan over ugens forløb.
Aflevering	Opgaven bliver udleveret.
	Aflevering på skolens kontor.
	Husk at skrive opgaven under!

I en større skriftlig opgave er der bestemte formelle og indholdsmæssige krav, som du skal opfylde, og som opgaven bliver vurderet efter. Du skal i denne type opgave vise, at du kan læse, forstå og anvende viden. Derfor skal du kunne strukturere en opgave hensigtsmæssigt, formulere dig sammenhængende på korrekt dansk og præcist henvise til det baggrundsstof, de tekster, figurer og illustrationer, du anvender i opgaven.

Disposition af større skriftlig opgave

- Officiel forside (udleveres på skolens kontor. Opgaveformuleringen står på forsiden) – Du må gerne indsætte din egen forside efter denne.
- Indholdsfortegnelse – Husk at opdatere den og tjekke at den passer før du afleverer
- Abstract (10-20 linjers resumé på engelsk)
- Indledning (præsentation af emne)
- Opgavens hoveddel (afsnit/kapitler, som besvarer opgaveformuleringen: Redegørelse, analyse, fortolkning og perspektivering)
- Afslutning/konklusion
- Litteraturliste
- Evt. bilag

Indholdsfortegnelse

Opgavens enkelte afsnit/kapitler og deres overskrifter præsenteres i en indholdsfortegnelse forsynet med sidehenvisninger. Den skal give læseren overblik over opgavens indhold, omfang og disposition. Indholdsfortegnelsen laves på en selvstændig side, som placeres efter forsiden. Indholdsfortegnelsen kan først skrives til sidst, når hele opgaven ligger færdig. På næste side kan du se et eksempel på en indholdsfortegnelse fra en opgave. Man kan også gøre det på andre måder, men eksemplet viser, hvordan en pæn og velordnet indholdsfortegnelse kan se ud.

Indhold

1. Indledning	1
2. Hvad er en spindoktor?	3
2.1 Spindoktorbegrebets opståen.....	3
2.2 Spindoktordefinitioner	4
3. Spindoktorer i dansk politik	7
3.1 Spindoktorernes indtog i dansk politik	7
3.2 Spindoktorerne på Christiansborg i dag	11
4. Spindoktori i Danmark	13
5. Er spin noget nyt?	17
5.1 Politikens medialisering og professionaliseringen af den politiske kommunikation	17
6. Spindoktorer - et demokratisk problem?	19
7. Konklusion	20
8. Litteratur	21

Bilag 1: Thomas Søndergaard Sarups afgrænsning af spindoktori fra anden politisk kommunikativ adfærd (figur)

Bilag 2: Spinteknikker

Man skriver kun hvilken side, afsnittet begynder på. Ikke noget med at skrive "side 6-9"! Bemærk også, at indholdsfortegnelsen ikke selv er nævnt i indholdsfortegnelsen. Man medtager kun de afsnit i opgaven, der kommer efter indholdsfortegnelsen.

Abstract

Et af de formelle krav, som er helt særligt for SSO, er, at du skal skrive et abstract på engelsk. Uanset hvilke(t) fag du arbejder med, skal der være et kort resumé på 10-20 linjer, hvor du sammenfatter, hvad opgaven indeholder, og hvordan du har arbejdet med den. Dette afsnit kan du placere efter indholdsfortegnelsen. Det er hensigtsmæssigt at kende nogle ord og begreber, som typisk vil indgå i et abstract, så du kan formulere det fagligt præcist. Ordlisten nedenfor rummer de mest anvendte gloser til dette formål.

Ordliste til abstract

Dansk	Engelsk
Opgave	Paper
Emne	Subject
Redegørelse	Account
Redegørelse for	Account for
Analyse	Analysis
Analysere	Analyse
Fortolkning	Interpretation
Fortolke	Interpret
Sammenligning	Comparison
Sammenligne	Compare
Diskussion	Discussion
Diskutere	Discuss
Undersøge	Find out
Perspektivere	Put into perspective
Kilde	Source
Konklusion	Conclusion
Konkludere	Conclude
Roman	Novel
Novelle	Short story
Skuespil	Play
Artikel	Article

Indledning

I indledningen skal du forklare, hvad der er opgavens emne og problemformulering, og hvordan du har valgt at besvare problemformuleringen. Du skal klart angive, hvad du vil belyse på et redegørende niveau, hvad du vil belyse på analyseniveauet, og hvad du vil diskutere/vurdere. Desuden kan du præsentere de teorier, du evt. vil arbejde med.

Opgavens hoveddel

Opgavens hoveddel består af flere afsnit/kapitler. Læseren sættes ind i dit emne: Du giver den nødvendige baggrundsviden, præsenterer det stof, du arbejder med, gør rede for din undersøgelse, din analyse og dine resultater med konkrete eksempler, citater og klare argumenter, så læseren hele tiden kan følge din tankegang og forstå, hvordan du når frem til dine resultater. Prøv i det hele taget at gøre emnet konkret og levende for din læser.

Afslutning/konklusion

Afslutningen/konklusionen skal være en kort, sammenhængende opsummering af, hvad du er nået frem til. Der må som hovedregel ikke komme noget i afslutningen/konklusionen, som ikke har været formuleret og dokumenteret i de(t) relevante afsnit i opgaven. Der må gerne komme perspektiveringer og forslag til videre arbejde.

Hvis du synes, det er svært at skrive en afslutning/konklusion, så prøv at give et ganske kort og sammenfattende svar på følgende spørgsmål: Hvad håber jeg, at min læser har forstået efter at have læst min opgave? Der må gerne være en personlig vurdering af det behandlede område, men undgå vurderinger af, hvad du selv har fået ud af opgaven.

Husk at tjekke, at indledning og afslutning/konklusion stemmer overens, dvs. at du konkluderer på det, du i indledningen siger, du vil undersøge.

Eksempler på indledninger og afslutninger/konklusioner

En indledning til en opgave i dansk kunne lyde sådan:

Jeg vil i denne opgave om H. P. Lovecraft: *Rotterne i murene* (1923) og Edgar Allan Poe: *Hjertet der sladrede* (1843) analysere og fortolke novellerne hver for sig og derefter sammenligne dem. Jeg vil først gøre rede for kompositionen i *Rotterne i murene*, idet kompositionen er vigtig for forståelsen af plottet. Derefter vil jeg lave en karakteristik af fortælleren, som også er hovedpersonen i teksten. I forbindelse med denne karakteristik vil jeg beskrive hans sprog, fordi sproget er med til at karakterisere ham som person, og fordi sproget viser hans psykiske udvikling i løbet af novellen. Jeg vil følge samme fremgangsmåde i min analyse af Poes novelle. Jeg vil anvende Freuds personlighedsmodel til at forklare hovedpersonens handlinger, og jeg vil inddrage udleveret materiale om psykologiske modstillinger til analysen, idet disse modstillinger giver et godt billede af hovedpersonernes problemer med at forblive i virkeligheden. Til slut vil jeg kort sammenligne novellerne med filmen *Nattevagten* (1994) for at pege på forskelle og ligheder mellem novellerne og filmen.

En afslutning/konklusion på opgaven, som ovenstående indledning lægger op til, kunne lyde sådan:

Min undersøgelse af teksten *Rotterne i murene* har vist, at denne tekst er en klassisk gyserfortælling, idet den foregår i et mørkt, øde landskab i en meget gammel bygning, som gemmer på skjulte hemmeligheder om, at tidligere generationer af familien har foretaget sig handlinger, som må siges at være ekstreme i forhold til det at være menneske. Analysen af kompositionen viser, at der er tale om en udvikling fra orden til kaos, hvilket også afspejler sig i sproget og i hovedpersonens udvikling. I takt med at hovedpersonen bliver mere og mere syg, går også hans sprog i opløsning, således at den i begyndelsen meget velformulerede hovedperson, som fortæller i et kompliceret sprog, ender med ikke at kunne formulere sig og udtrykker sig med usammenhængende sætninger og gryntelyde. Freuds personlighedsmodel har vist sig at være meget anvendelig i analysen, idet jeg kan påvise, at fortællerens overjeg mister sin styrke i takt med, at fortælleren får lukket mere og mere op for sit ubevidste, og at hans jeg til slut bryder totalt sammen under indflydelse af impulserne fra det ubevidste. Vigtige symboler i teksten er bl.a. det store hus, som symboliserer fortællerens personlighed, og rotterne, som symboliserer signaler fra det ubevidste.

Teksten *Hjertet der sladrede* har mange lighedspunkter med *Rotterne i murene*, idet også den handler om en mand, som går i opløsning, men han er allerede fra begyndelsen af fortællingen tydeligt syg i modsætning til fortælleren i *Rotterne i murene*, som i begyndelsen virker som en mand med styr på sin tilværelse. I *Hjertet der sladrede* er sproget allerede fra begyndelsen usammenhængende. Freuds personlighedsmodel er også meget anvendelig i forhold til *Hjertet der sladrede*, idet fortællerens sammenbrud kan forklares som et resultat af, at impulser fra det ubevidste bliver så stærke, at jeget ikke kan holde stand. I *Hjertet der sladrede* er øjet og politiet vigtige symboler. Jeg tolker det som billeder på overjeget, der holder øje med, at regler bliver overholdt, selvom man også kan argumentere for en anden mulighed, nemlig at "I" på engelsk udtales som "eye", og derfor kan øjet symbolisere jeget. Et andet vigtigt symbol er det at gemme liget under gulvet. Dette læser jeg som et forsøg på at fortrænge.

Jeg har til slut vurderet, at filmen *Nattevagten* også handler om en mand, der kommer ud for en farlig krise i sit liv, men at han i modsætning til hovedpersonerne i teksterne formår at bevare en sund jeg-struktur og dermed ikke går i opløsning.

En indledning til en opgave i historie kunne lyde sådan:

Emnet for denne opgave er den franske revolution, og det er nærmere bestemt bøndernes rolle i 1789, der skal undersøges. Til det formål indeholder opgaven først en kortfattet redegørelse for magtforhold og det politiske system i det førrevolutionære Frankrig, efterfulgt af en undersøgelse af hhv. enevældens, borgerskabets og bøndernes problemer. Undersøgelsens centrale del vil bestå i en kildekritisk analyse af primærmateriale vedr. bøndernes forhold. Som den sidste del af undersøgelsen følger en redegørelse for begivenhedsforløbet i 1789 frem til sensommeren med henblik på en diskussion af bøndernes betydning i det revolutionære forløb.

En afslutning/konklusion på opgaven, som ovenstående indledning lægger op til, kunne lyde sådan:

Det franske samfund før revolutionen i 1789 var et feudalt stændersamfund i opløsning. Kongen var officielt enevældig, men i realiteten blokerede adelen for nødvendige reformer. Kongens største problem var underskuddet på statens finanser, som han ønskede at løse ved at gøre adelen skattepligtig. Borgerskabet var enig med kongen i, at adelens privilegier burde afskaffes. De hindrede borgerskabets politiske og sociale opstigning og hæmmede handel og produktion. Det var især i borgerskabet, at oplysningstidens ideer om lighed, frihed og folkesuverænitet havde tilhængere (patrioterne). Byens småborgerskab og arbejdere levede for en stor dels vedkommende på et eksistensminimum, og det samme gjaldt mange i bondebefolkningen, som var underlagt et massivt skattetryk fra feudalherrerne.

Analysen af klagebrevene og den falske plakate viser, de kildekritiske forbehold taget i betragtning, at bønderne mente, at deres problemer skyldtes, at adelen pålagde dem ulovlige skatter og afgifter og ulovligt fratog dem rettigheder, de tidligere havde haft. De havde længe tillid til, at kongen ville hjælpe dem. Derfor skyldtes bondeoprørerne i sommeren 1789 heller ikke, at de forstod den revolution, Nationalforsamlingen i Versailles havde sat i gang, men snarere at de var blevet trætte af at vente. Ikke desto mindre blev uroen på landet den direkte anledning til, at Nationalforsamlingen d. 4. august vedtog feudalismens afskaffelse. Desuden var bondeoprørerne også med til at øge presset på kongen. Det afgørende pres, som fik kongen til at acceptere revolutionen og afgive sin enevældige magt, kom imidlertid fra småborgernes og arbejdernes oprør i Paris ledet af patrioterne. Uden Bastillens fald og oprettelsen af nationalgarder ville revolutionen ikke have spredt sig til Frankrigs øvrige byer og dermed undermineret kongens magt udslagsgivende.

Litteraturliste

En litteraturliste er en liste over alt det materiale (bøger og lign.), du har brugt til opgaven, stillet op i alfabetisk rækkefølge efter forfatternes efternavne. Litteraturlisten placeres efter opgavens samlede afslutning/konklusion. Nogle fag/lærere anbefaler, at man deler litteraturlisten op i primærmateriale og sekundærmateriale.

Primærmateriale = det materiale som har været genstand for din undersøgelse. I historie er det fx kildetekster. I dansk er det den roman, novelle eller de(t) digt(e), du har analyseret. I naturvidenskabelige fag er det fx de empiriske data, du har indsamlet i et eksperiment.

Sekundærmateriale = det materiale som du har anvendt som baggrundsviden for at kunne analysere og fortolke primærmaterialet. I historie er det fx bøger om emnet skrevet af historikere. I dansk er det fx litteraturhistoriske værker. I naturvidenskabelige fag er det fx lærebogens teoretiske afsnit.

I andre fag kan andre opdelinger af det anvendte materiale være det normale. Tal evt. med din vejleder om, hvad du bør gøre.

Hovedregler for hvilke oplysninger, der skal anføres for bøger og artikler:

- **Forfatternavn.** Efternavn sættes før fornavn. Redaktører kan behandles som forfattere, man sætter så (red.) lige efter navnet.
- **Titel.** Titler på hele udgivelser skrives med kursiv; hele udgivelser er fx bøger, antologier, leksika, aviser og tidsskrifter. Titler på dele af udgivelser, dvs. fx artikler i antologier, leksika, aviser og tidsskrifter, sættes i citationstegn, hvorefter titlen på hele udgivelsen skrives med kursiv. Hvis titlen er et tidsskrift, anføres tidsskriftets årgangsnummer.
- **Udgivelsesår.** Året for den brugte udgave. Den første udgave kan evt. nævnes i parentes.
- **Sted.** Den by hvor forlaget hører hjemme (ikke trykkeriets hjemsted, bøger udgives sjældent i Viborg eller Gylling, men mange bøger trykkes der).
- **Forlag.** Oplysningen om forlaget er en afgørende oplysning om bogens karakter. Det er vigtigt at vide, om bogen er udkommet på Oxford University Press eller på Børges hjemmeforlag.
- **Sidetal,** hvis det drejer sig om en artikel i et tidsskrift eller et leksikon.

Litteraturlistens angivelser skal være baseret på nøjagtig gengivelse af oplysningerne på værkernes titelblad eller kolofon. Nedenfor kan du se nogle eksempler på, hvordan man kan skrive forskellige typer af materiale i litteraturlisten. Det er vigtigt at bemærke, at der findes forskellige systemer for, hvordan man i detaljer skriver oplysningerne i litteraturlisten. Der er ikke kun én rigtig måde at gøre det på. Det er uvæsentligt hvilket system, man følger, man bør blot følge det samme system gennem hele litteraturlisten.

Eksempel på bog:

Ørsted, Peter: *Arven fra Rom*, København: Columbus, 2000

Eksempel på artikel i tidsskrift:

Jensen, Hans: "Romerrigets fald", *Antikke Studier*, nr. 2, 1993, s. 14-21

Eksempel på artikel i leksikon:

Hallbäck, Geert: "Apostlenes Gerninger", *Gads Bibelleksikon*, København: Gads Forlag, 2003, s. 37-39

Eksempel på artikel i avis:

Petersen, Albert: "Koks i senmoderniteten", *Politiken*, 15.12.2009

(sidetal bruges ikke ved avisartikler)

Eksempel på artikel i antologi (en bog med artikler af flere forskellige forfattere):

Madsen, Karen Hvidtfeldt: "Hvad er litteratur?" i Søndergaard, Leif (red.): *Om litteratur – metoder og perspektiver*, Aarhus: Systime, 2003, s. 17-34

Eksempel på artikel på internettet (hvor et forfatternavn ikke kan findes):

"Romerriget", *Wikipedia*, <http://da.wikipedia.org/wiki/Romerriget> (01.05.2014)

(Det særlige ved internetsider er, at de kan dukke op og forsvinde igen. Der bør derfor altid anføres dato for, hvornår siden er set. Bemærk også den fulde internetadresse)

Eksempel på artikel på internettet (hvor et forfatternavn kan findes):

Jensen, Albert: "Besatte områder", *Leksikon for det 21. århundrede*, <http://www.leksikon.org/art.php?n=3640> (25.09.2009)

Bilag

Bilag er materiale, der fungerer som dokumentation eller som supplement til opgavens hovedtekst. Det kan fx være kort eller tabeller, som fylder for meget inde i selve opgaven, eller som du af tekniske grunde ikke kan få placeret i din hovedtekst. Men overdriv ikke! Der bør kun være bilag i et begrænset og nødvendigt omfang.

Citater

At citere vil sige at gengive et tekstuddrag ordret, med samme stavemåde og med samme tegnsætning. Man skal med andre ord være pinligt nøjagtig, når man citerer.

Man skal kun lave citater, når det er relevant. Det kan være en specifik formulering eller passage, som er væsentlig i en analyse og fortolkning. Man skal altså ikke citere bare for at

citere. Man skal bruge det, man citerer, og man skal sørge for at formulere sig på en sådan måde før og efter citatet, at det indgår på en naturlig måde.

Et citat skal altid markeres, og der må aldrig være tvivl om, hvor det begynder, og hvor det slutter. Citater markeres med kolon før og citationstegn omkring: "citat". Brug ikke kursiv til at markere citater, da det skal bruges til at angive titler. Hvis man vil udelade noget fx en indskudt sætning, der ikke er nødvendig i den aktuelle sammenhæng, markerer man det med tre prikker i en firkantet parentes: [...]

Der skal altid følge en litteraturhenvisning efter et citat.

Litteraturhenvisninger

Efter et citat eller når man har skrevet et afsnit, som ikke er direkte afskrift, men som i ens egne ord bygger på andre teksters indhold, skal afsnittet afsluttes med en litteraturhenvisning, hvor de forskellige tekster og brugte sider oplyses.

Den letteste måde at lave henvisninger på er at bruge tekstbehandlingsprogrammets fodnotefunktion. Fodnoten markeres i opgaveteksten med et lille, hævet nummer, og selve fodnoten står under opgaveteksten på den side, hvor nummerhenvisningen står. Henvisninger i parentes i selve opgaveteksten er også en mulighed. Det vigtigste er, at man bruger den samme måde at henvise på i hele opgaven.

Litteraturhenvisninger, både i parentes i opgaveteksten og i fodnoter, består alene af forfatterens eller forfatterens efternavn(e), årstallet for udgivelse af den tekst der henvises til, samt evt. sidetal i den pågældende tekst. Det vil altså være tilstrækkeligt at skrive: Ørsted, 2000 s. 11 som henvisning til side 11 i Peter Ørsteds *Arven fra Rom* fra 2000. Den grundlæggende idé er, at det er i litteraturlisten, læseren skal finde de nødvendige oplysninger om hvilken tekst, det drejer sig om.

Eksempler på citater og litteraturhenvisninger

Kathrine er beskrevet som ussel, men især barnet er beskrevet som næsten dyrisk eller unaturligt: "Barnet, som hun slæbte paa Armen, var en stor, uformelig tyk Dreng med et par uhyre Kinder og smaa, betændte, rødt opsvulmede Øjne, som han kneb sammen for at taale Lyset."¹

Det miljø, Else og Kathrine bor i, er kummerligt: "[...] små, mørke, fugtige Rum, hvor Rotterne tumlede sig over Hoved og under Fødder [...]" (Pontoppidan, 1887 s. 127)

John Smiths rolle som oppositionsleder blev dog kort, og han nåede ikke at reformere partiet eller gøre meget ved partiets politik, for den 12. maj 1994 var det slut. Smith døde pludseligt af et hjertetilfælde.²

Billeder og figurer

Bruger du billeder og/eller figurer (grafer, tabeller og lignende), skal du så vidt muligt anføre hvem, der har lavet billedet (maler, tegner, fotograf), hvad det forestiller og/eller titel, hvornår det er blevet til, og hvor du selv har det fra.

Billeder/figurer er kun relevante i en opgave, hvis du bruger dem. Irrelevante eller misvisende billeder kan være med til at trække opgaven ned, så tænk dig om.

Jacques-Louis David: Napoleon ved Sankt Bernhard-passet (1800)

http://da.wikipedia.org/wiki/Jacques-Louis_David#mediaviewer/File:Jacques-Louis_David_007.jpg (11.11.14)

---

¹ Pontoppidan, 1887 s. 121

² Holst, 2012 s. 69

Layout

Vælg skrifttype efter læsevenlighed, gerne Times, Calibri eller Arial. Vælg skriftstørrelse 11 eller 12 og 1,5 i linjeafstand. Siderne i opgaven skal være nummererede – indsæt sidetal i enten sidehoved eller sidefod.

Der skelnes mellem to former for afsnitsinddeling: En tekst og dens enkelte afsnit/kapitler skal altid begynde med stort afsnit (dvs. helt til venstre i tekstklummen). Inde i teksten markeres stort afsnit med dobbelt linjeskift, mens et lille afsnit markeres med enkelt linjeskift og indrykning af første linje. Større afsnitsinddelinger bør markeres med overskrifter.